

САНААЛОХ

ХАҔЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

● 29 (7102) ● 1991 сыл. Кулун тутар 5 күнө. Ойуорунуук ● Санаата 8 харчы

РСФСР народнай депутаттарыныын көрсүһүү

Илэрээ күн биһиги оройуонмутун хабар уокуруктаран РСФСР народнай депутаттара ССКП КК социальнай-экономическай отделын сэбиэдиссэйи А. В. ВЛАСОВ, Саха ССР министры П. С. ИВАНОВ оройуон быыбардааччыларын кытары көрсүһүүлэрэ буолан ааста. Кинилэр депутат быһымтынан ылымт үлэлэрин туһунан отчуоттаатылар, мустубут дьон ыйытыларыгар эппиэттээтилэр, этинлэрин иһиттилэр. Биир итинник көрсүһүү, эрдэ болдьооммутун курдук, оройуон кинигэр буолла.

А. В. Власов быыбардааччыларын туруорсууларын, этинлэрин олоххо илэрэтигэ сыл устата чопчу туту оторбутун биллиниһэрэ. Холобур, Кыһыл Сыыр—Мириэй газопроводун тутуута саҕаланан эрэрин, сотору Бүдүү уонна Уһуһа Бүдүү оройуоннарын электротехническай хааччылыктаах газотурбиннай станция тутуута саҕаланнахтарын иһиттибит. Оттон Лена өрүс илин эгэринээри оройуоннар проблемаларын туһунан этэригэр депутат, чуолан, таһынан хааччылыгы боппуророна үөрэттэлэн эрэрин бэлэттир. Быылл спецнаистар газопроводу өрүс нөгүө таһаарымы хайдах буолуохтаагын, төһө үлэхчарчыта наадыһары чуолкайдыхтаахтар эбит. «Мин санаабар,—дир А. В. Власов,—бу бөлөх оройуоннары таһынан хааччылыгы калар сылларга биир саамай улахан сорун быһылытынан быһаарылыахтаах». Оттон уунан хааччылыгыта биһиги истэбилэ сымдарыттан атынны туту да эппэтэ. Оройуоннарга олохтоох тутуу индустриалык бааза тэрийин эмиз уустуктардаах дьитэ. Уолсайынан, саага объектары, чуолан, социальтыт объектарын (балыһалары, детсадтары, оскуолалары, о. д. а.) тутуу урукку курдук Москвага Госплан тутуу этэринин быһаарылара тохтоото, дир кини, «Мин урукку дуоһунаспар үлэлиир кэмэр манна кимтэн да тутулууга суох үбү-харчыны быһаччы амыр кыахтаах этим. Билигин, республикалар суверенитеты ылбыттарынан да сибээстэн, балаһыаньа уларыйда—манньык боппуростар, сүрүннээн, министэре быһаарыллар буолулар.—дирэ. Кырдык, билигин ханнык да депутат уруккулу тутуу аһа хантан эрэ быһа тутан уокуруктар бээрэра кыахлыбат, онуку сатамнат даардыт. Депутат быыбардааччылар этинлэрин, көрдөһүүлэрин туруорсуута калар да өртүгэр кууһум-кыадам баарынан үлэтиим дьин эрэннэрэ.

Саалгы кини дөйду экономикай балаһыаньагыгар уонна политическай быһыыга-майгыга тохтоото. Кытаабыкка этэххэ, дьитэ А. В. Власов, экономикада билигин кризис эрэ буолбакка, улахан иэдээн тахсар кутала үөскээтэ. Ханнык ба-

дараулаахын государствода промышленнай производство 2 бырыһыан намтаһына олус ыарахан содулардаах буолар. Бу көрдөрүү дөйду үрдүнэн былырын 1,2 бырыһыан, оттон быыл тохсуннуута 4,3 бырыһыан таһыны барда. Тохсуннуута 3 млрд. солк. бородууксууа ситэ отчуолубата. Ордук улахан охсууну чопчон промышленность ылла. Холобур, былырын бу салаага 16 млрд. солк. бородууксууа отчуоллутубут буолуулаах, быыл 2,5 млрд. солк. эрэ кырдык ылыллара күүтүллэр. Ас-уөл рыногар даарыы балаһыаньа, депутат этэринэн, быстар мөлтох.

Дөйду Президент бу күнүртэн саҕалаан экономикада кытаанах дьаһаллары ылахтаах. Ол курдук, «мас солкуобай» дьин хобдох ааты ылбыт советскай харчы атастаһаа (конверсияда) тулар кыагын сыл устата дөйду иһигэр, онтон саагы тас дөйдулары кытта сыйыанга улаатынны, рыны соруга тулар. Билигин дьогитто, ебернижаларга сытар харчыны таһынан, табаарга толук буола илин 200 млрд. солк. баар. Бу «итин» харчыны суһалын эртингэ киллэрэр наадата тирээтэ. Онуоха табаар рыногын кэргэтинин саргы олорор дьиз рыногын киллэрэр, нолуоктары, кредиттэри уларытыы, о. д. а. бэлэттиэр. Розничнай сыаналар улаатыахтаахтар. Ол эрэри, де, тутангыт этэринэн, дьон мантан олус дыккынээ суохтаах. Дьон күнээ, та наадыбар табаардарын сыаага үрдэтиин уйувар сыалтан, ылдаагы дохуопнутугар эбин үп-харчы көрөр булаан баар эбит. Ити кээмээ, арааһа, республикаларынан тус-туса олохторо буолуо. Ол эрэри бу дьаһаллар сааһа хоту олоххо киллэр көдүүтү биэрнэхтэрэ дьин эрэннэрэр ыарахан. Билигин бара тулар «сокуоннар сарылара», кини кытта хабырыһымы мэйидээбэтэр.

Народнай депутаттыт П. С. Иванов үлэтин быыбардааччылар билбэхтэрэ буолуохтаахтар. Былырын калар ону эмиз көпсөөбитэ. Парламент чилигин быһыытынан кини ыттар үлэтин не хоһоно кизт. Билэрбит курдук, РСФСР народнай депутаттарын ил-

Россия парламенты састаабын билиһиннэрэ. Манна 30-тан тахсаараас бөлөхтөр бааллар. Омос, керууга, байкаар үгүстэрэ (1060 депутаттан 900-тан тахса кини) коммунистар эбит. Ол гынан баран демократическай дьин ааттанар күүстөр олус тараскыннээхтэрин, түмөсүлээхтэрин бэлэтир. Оттон мин биир санаалаахтарым, дир кини, үкүстөр министэре бэйэм курдук түбүктээх, эппиэттээх үлэре баттата сымдар дьон, ол иһин наадалаах кээмэ куускутун түмэрбит уустук буолааччы. «Республикара районнай коэффициеннар тодо тэҥизмэттарбит?» дьин ыйытыга депутат манньык эппиэттээтэ: «Бу боппурор суруорсуулар. Былырын ахсыһыга В. Н. Ельцинга аадырыстаан депутаткай ыйытык олорон этин киллэрбитим. Онуоха итин көрүөхтү дьин эрэннэрим баар».

Саха ССР суверенитет баачыанга дьир Союзка да, Россияга да биһиргэтиллэ илин эбит. Ол тоғото чуолкайдик биллибит курдук. Арааһа, дир Прокотий Семенович, Россия билигин онго, ылла сымдар саага Союзнай дуоғабарга илин баттаадыма эрэ ити биһиргэтиллэ. Ол эрэри суверенитеты ылынымы тутулар республика экономикай балаһыаньага биллэрдик түбүстэ. Онуоха быыл Саха сирин правительствотыгар алмаас уонна көмүс сырые, тул иһин 1,5 млрд. солк. үп бэриллибитин да холобурдуохха соп. Суверенитет да баар буолан, бу күнүртэ Саха ССР Верховнай Совета бас билит туһунан сокуону ылынада. Депутаттан бурдуу аһылыкта аһаан үүннэрин кескили ылбыттылар. Онно бэриллибит эппиэттэн өйдөтөххө, бу саалааһыны министр, эбит бары өртүнэн өйүүр эбит. Быыл сэмэ бурдугаах хаһаайстыбалар ыйыны кэргэтиэхтээхтэр. Ону тэгэ 4—5 сол. ханна бурдуу кэллэр саага техникка туруорсаллар үһү. Ити гынан бааран бэйэ үүннэрбит бурдуга аһылыктыгытар биллэр-көстөр өлүүнү ылды араах быһыылаах.

Депутаттар бу көрсүһүүгэ итинтэн да атын ыйытыларга эппиэттээтилэр. Ол кэҥиттэн быыбардааччылар сорох боппуростарга депутаттарга туһаайан чопчу этинлэри киллэрдилэр, оттон да атын санаалары эттилэр. Барыта 10 кини тыл эттэ. Отчуоттар түмүктэринэн уураах ылылына.

П. ПОПОВ.

«Быыл «сарданалар» күүсүтүлэр, эдэри иһилэр «аарыстылар»,— дьин кэпсэтинин өтөрдөөгүтэ Мырылаада сымдар истибиттээри. Солко эппиттэр эбит—киилэр ааспыт сыл түмүгүнэн оройуоннаары социалистическай куоталаһыга бастаатылар.

«Сарданалар» ылымнык ферма коллективна өрдөөгүттэн да кинин биллэр. Ол өссө оройуонга биир бастакынан иһин тыһыынчалаах кирбини ылбыт. Анна Львова Сергеева старшайдырын сааһаттан ата. Коллектив сайылыга—отчоттоо Тайга. Бу үүтүгэтиэх саһылыкка үлэлээн үгүс дьон аатырбыттар, чинээ тиксирбиттэр.

Билигин киилэр үтүө ааттарын ыччаттар салгыыллар. Коллектив уруккута буолбатах. Манна, аныгы олох сиринэн, арендатордар баһылыктар. Старшайдар Василий Хомодоев—төрүт олохтоох ыччат. Механизатор идэлээх. Аас да сыл хонуу үлэстэргэ, сийлэскэ сымдар баран, аны фермат, булаары буолан старшайнан аһаан, үлэлиир. Ферма алта ылымныкыттар. Ону тэгэ истэс, тизээр-таһар үлэлэри толорор өссө түөрт үлэтиэхтээх. Билигин тутуах дьон—киилэр. Тоғо дьитэххэ, ферма сыл тахсар ото тизлэтин киилэр быһаараллар. Быылгы кыстыкка 200-кээ тонна отунан сыл тахсыахтара.

Эбин аһылыгы отгөроччу А. А. Сергеев, фуражир В. И. Собакин саһыны бостуук буола түһэллэр. Ферма үлэтин итинник, айкыра-минээ дэсэлтэр.

Ылымныкыттар хаһые да сылларын олохтоохтук үлэтиилэрэ эмиз бэлэ. Урут эргингэ уонна олох-дьаһах өгөтүгэр үлэтин сымдар кэлбит В. И. Попов, М. А. Иванова ылымныкыттар уһус сылыгар барбыт. Оттон А. П. Савинна, Т. Г. Собакина ханна да халбаһабааһа үлэлиилэр, опытырдылар. Киилэр—коллектив киз туттар дьоннор. Холобур, Татьяна Гаврильевна Собакина былырын ыһаабын ахсыттан 2900 кг үрүг илгэни дэбилиттэ.

Сыл түмүгэр «сарданалар» ынах ахсыттан 2423 кг үтүү ыатылар. Балааннарын 27 бырыһыан куотардылар. Иһин тыһыынчалаах кирбинин ылымныкыттар бары аһардылар. Аны бу 117 ынахтаах коллектив отделеһе сыла отгөрбүт үтүгүн 48 бырыһыаньа соғототун биэрбитэ да эдэри этэр. Урукку сылларга курдук ылымныкыттар кырай өлүүтэ суох.

Үлэре хардарыта ырдыктыах, табаарыстыгы сыйыан баар буолбутугар совхоз, отделение өртүттэн кыһамыы эмиз эдэри быһаарыт. Бэйэни дьаһаһыга, үбүлэһи киллэриһи алын үлэ коллективтарыгар

кыагы, нөгүлү биэрин кэргэбит. Улахан бырааһтар отделеһетарга байларигэр бэриллибиттэр. Биллэн тулар, орто сүһүөх саалаһааччылар, спецнаистар үлэтигэр ордук чугастар. Онно даһаа сүөсүһүттэр үлэлиир, олорор усулуобуйаларын тэрийиңэ боччумнаах соңун саалааһынар олоххо түргэтин киллэрттэр. Ол курдук, коллективнай дуоғабарга киллэрэн туран, манньыкыттарга кинилин тонна от босхо бэриллэрэ көрүлүбүт. Оннуу чопчотин бириэмийлээһингэ эмиз туттулар. Аны нурма от сүөсүһүт кэтэххэ төһө сүөһүлээһин тутулууга суох, сүөһүтүгэр барытыгар толору бэриллэрэ олохтоомут. Сүөһү иһтэргэ наадыбар буоллахтарына, бастаһы уочарат атыылаһаллар. Оту, маһы тизлэ биэрин туһунан ата да барылыбат, толору хааччылаһтар. Ылымныкыттарга сыла 1,5 центнер үүт босхо бэриллэр. Манна былырын экистэһэри арымы сымдар арымытан ылбыттар. Бу өгөдөрү биһиги кэллэр «Сарданалар» фермабыт дьон бары туһанылар. Холобур, алта манньыкытты былырын 9 центнер үүттэрин арымытан туһаммыттар. Ылымныкыт Т. Г. Собакина да дьотус дьиз тутулуна. Ол ороскуотун аһарын совхоз уйуна.

Нырай өлүүтүн суох отгөрор сыалтан көрүлэһин ылымнара туттуллубуттар. «Сарданалар» өлүү суох буолан уонна үүккэ былааннарын аһараннар иһи убаһаһа, иһи кырайынан бириэмийлээһинтэр. Иһи тыһыынчалаах кирбинин аһарыттарга совхоз 1000-лмы солк. көрбүт. Ол «сарданалар» бары ылымныкыттарыгар тиксирбит. Сыл устата 10 киллээх коллектив хамыска 83 тыһ. солк. үлэстибит, ол иһигэр бастың ылымныкыттар 10 тыһ. солк. ордугу аахсыбыттар.

Коллектив быһылыгы дуоғабарын отгөстөн, илин баттаһаан олорор. Сыл устата ынах ахсытан 2300 кг үтүү мырта соруктамыт. Тыһаһааһыстыбатын бородуукталарын отчуоллар сыаналара 30 бырыһыан үрдэтиллиһэ. Нырайы тыһынаах ылыны, иһини көрүлэһин ылымнара өссө тупсарылыһылар, натуранан (нырайынан, үтүгүнэн) төлөбүрдэр эппэ умнуалубатылар.

Сүөсүһүттэр өрдөөгү туруорсуулар—саага хоту тутуу—быыл олоххо дьиз киллэр буолбүт. Былырын фермада трактор бэриллибит. Тракторист сүрүн үлэтин таһынан сүөсүһүттэргэ босхо мууһу, маһы, оту тизин иһин төлөбүрү совхозтан аахсар эбит. Онно арендатордар соғототу кытта хардарыта барыстаах усулуобуйага үлэлэһиннэрэ иһинин сыйыа кэргэһи иһар.

Оройуон Советыгар эһи быыбар

Оройуоннаагы быыбар комиссиата «Саха ССР олохтоох Советтарын народнай депутаттарын быыбардарын туһунан» Саха ССР Сокуонун 54-с ыстатыйаларга олохуран, оройуон Советын 24 № дьах Бахыһааһы быыбардыр уокуруктар барыт народнай депутат оннугар народнай депутат быыбарын 1991 с. кулун тутар 31 күнүгэр ылыргэ быһаарда.

Оройуоннаагы быыбар комиссиата.

Барытын
киһи туһугар
оноруохха

КЫЛААБЫНАЙА-БОБО БАЗА

Инникитен өнгөнү олго-
руу көрүнгүн изгэтэр бы-
лашаахтар. Ол инн
быйыл инн пилорам
лаах маһы хайыттар
сыағы Үлэҥ кылаары

Алааска
МИН ЫАЛЛЫЫ
СОВХОЗДАР...

Звено үлэитин сэл-
дэвэ орто ханнаа 7,5
тыш. солх. тэнтэшилт. Ба-
заларын сайынагуыга
дигэн агаан 9811 солх.
уурбууттар, 6540 солх.
солхоз кассатыр укнут-

М. СИДОРОВА

—Звенобутугар аялалт
сылга үйүе буолан уда-
лаабыллит. Бу аарыйах хо-
нуктаабылтан арминтан
сулууспалаан нэлбит Хар-
радин Карпои дини уоду
ылдыбыт, омон төрдүөлөс
тибит. Былырмын «Эр-
чим» ферматтан 34 тына-
даһы, 30 борооскуну уон-
на 50 тыһы кыройи ы-
дыллыт, Сайым нөүрөйдэр-
битин манна. Дирин Атах-
ха, туруоран кэргэнни
Гипкерия Николаевна көр-
бүт, Онтон атын обургу
сүөлүлэри Дмитрий Дми-
триевич Константиновтыы
нккени Баһылай Алдаһы-
гар баалааач олорон
көрбүппүт, — дигр звено
салайааччыта. — Бийиги

Уу нийрлэйтгэн ынааха тахсар ыччат сүөбүнү итин, көргүү-харааны кэлиллээх саала үлэтинэн дьарыктанар элөөдө анал ветеринарвай үөрэхтээх Глиссерия Николаевна Николаева бэйэтинэн ылыһан үлэллэрэ албаһы быһаарар, иһин сонхол оһуулаах осомсвордартыта биридэстэринэн сыаналар. Кэлин сылаарга Карл Маркс аатынан сонхолуу сүөһү төрдүн-ууһун быһаарыыга, төрүүсү уоскутунга үлэ быһаарыахтык, утумулаахтын ыытыларын чорботон бэлэттэхтээхпит. Итинэн сонхол селекционер-зоотехника Мария Львовна Колесова 1990 сыл түмүгүнэн оройуонига «Вастык зоотехник» аатын ылыта албаһы этиэн сөп. Сүөһүтүн эт-үүт ылылаһыгар кэскиллээби түстөлөр дьонго ситиһилэри баһарыт.

Т. КАРДАШЕВСКИ

Снимокка: ычат суёһу-
ну нитэр коллектив ае-
ньевойа - Р. А. Николаев.

Автор фотога

Участияны соютох техника булдан маданийыгил келер табары, кун оруу-орун килмеби табар дон марийлахтарына «Супал кеме» массмынатын оруудун эмне толорор. Кында участагар кичи курдук механизатордар олох-супаллара булазар, техника ахсаалынан тутан сыбыа суох атыбит.

Субуруускай аатынан
совхоз салаатыта сотору
табыта кыһымчылаан
тракториһы Бомустунай
грамотанан наһараада-
таата, харчынан бириэм-
иһаата.

К. ПАВЛУШКА

● Нәһиллениңгә 4888,3 тый, солк. өгө өгө-
булган, былаган 46,8 тый, солк. дһарылаган.

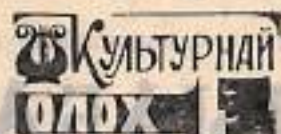

Налар сылтан боро-
уужуулары оңоруу 1
нал, солк. тиэрдиллэрэ
өрүллэр. Ол да иһин ба-
аларык материалнай ба-

заларын иттирик тупсарынарга, бөгөргөтүзгөргө быһаарыммыштар, нэллэннэнэрэ өгөтү оңоруу көрүгүн албатын көрүлүбүт. Лесонунга сазалатта рынок сыһыаннаһыларыгар күүрэннэн сибээстэн иттирик ааһан-суоттаан, байыттан иттириги тоһору туһанарга сыһы-соругу туруоруммута быһыраннан эрэ сол.

Н. КЛАДКИН.
(Хаймаг общ. корр.).

суутнааллар, Тобого
сүхөт производстводо юм-
рар бабалаахтар, Туһара
тахсыахха айыллах мас-
тартан чараас халтаһы-
нары, штакетиннары,
штукатуркада аналан тым-
тыгтары хайыттары
атыыга таһаарыахтара.
Оку төгө кыра буруус
бэрэбинэлэри, буруус
халтайынары бэлэһинээн
наадыһааччылары хаач-
чыларга кыһаналлар. Ил-
чиллэниэх атыыласпыт
материалдарын дуога-

«Урүн Уолан» конкурс

Болтоно орто оскуолатыгар Советскай Армия күнүгэр «Урүн Уолан-91» конкурс аан бастаан ымытыллына. Манна бэнис кылаастан онус кылааска дээр 10 уол күрэхтэстэ.

Конкурска кыттар уолаттар 10 уолуна Игна- тьева тойук туойан ээр- дэлэстэ. Аал уоту төрө- пүт В. Жирков алдан- алатта. Ол кининтөн кыр- ыттар уолаттары уохтаах кымыллынан күндүлэстэ- лэр.

Ити кининтөн алта күнүмэтин уостубат уо- ду эдэр эрчим, үтүө са- нааны, айдаас жайгыны, көрө көпсөөн, мындыр дьобуру, чуор ырыаны, нөхтөөх көү, кыайыга дуулуру көрдөрүр күрөх- тэни садаланар.

Алтыс кылаас үөрэнэч- китэ Алеша Тимофеев Нарын Уолан, онус кы- лаас үөрэнэчкитэ Тима Новгородов Сээркээн Сэ- лэн, бэнис кылаас үөрэ- нэчкитэ Саша Платонов Талба Талаан, онус кы- лаас үөрэнэчкитэ Коля Миронов Уран Уолан, онус кылаас үөрэнэчкитэ Петя Гуляев Айыы Сээн, тохусе кылаас үөрэнэч- китэ Яша Кривошапкин Элик Туйгун ааттарын ылары ситистилэр. Самай урдуку Урүн Уолан ааты ахсыс кылаас үөрэнэч- китэ Дима Слепцов ылла. Күрэхтэспит уолаттарбыт бары да уран тарбахтаах уустар эбит. Ол курдук, Тима Новгородов өгөрбүт кымылаах саха быбаа.

бичилэхтэ, чороно. Петя Гуляев муостан кы- бан өгөрбүт улара, Коля Миронов өгөрбүт саргыта, хомуна, чороно респуб- ликатаары өгөдөр онго, буктарын көрөр быыстан- каа барар буоллулар.

Е. ВАСИЛЬЕВА.

Сааһырдыбыт дэнимэн

Мугудайдаары Кул- тура дьахтыгар үс — Хонтобо, Мугудай уон- на Таатта Чөркөөбүн сельсоветтарын тэри- йэлэринэн 30-тан үс бэс саастаах мал буола илэи- мччаттар көрсүһүүтэ- ре ымытыллына.

Файеда тардыллыбыт сылаас чэй, бэйэ-бэйэни бэрт өртөн билсінэр дьон курдук, истиги нөсөтүн бичэр кыттылаахтары- гар сөбүлэттэ. Көрдөөх стартарга күрэхтэһилэр буоллулар. «Поле чудес», о. д. а. дьаһаллар ымы- тыллылар. Олор түмүктэ- ринэн 5 бастыг лаара талыллына. Кинилэргэ Владивосток — Хабаров- ской маршрутунаа күл- лэйдир тутуука туттары- лына.

Манньык көрсүһүү кулун тутар бүтүүтэ Хонтобого, аны сайын күөх Таатта кытылыгар ымытыллыа.

Араас нэһилик ыл буола илэи сааһырдыт бичаттарын көрсүһүүтэ туора-толоос дьаһал кур- дук көрүлүмүөн бу ха- ймеханан быыааааааа, дьонго көмөлөһөр курдук дьаһаллар ымытылаах- тарын наада — сельсоветтар председателлэрэ К. Н. Жирков (Мугудай), Г. Г. Кузьмин (Хонтобо), Р. Р. Богатырев (Чөркөөх) ити- ник санаалаахтар.

Ж. ВАСИЛЬЕВА.

Япония Кагава префектуратыгар ымытыллыбыт тынаны үүнүрүгү күрэхтэһи чемпионунан 42 саастаах фермер Снодзи Сираи буолла. Кини ааспыт сыллаагы сайын бэйэтэ оҕуруоттар 199,2 кило- грамм ыйааһынаах тынаны үүнүрүн дьону ба- рытын сөхтөрдө. Бу куоталаһыга Япония 18 пре- фектуратыттан 183 кини кэлэн кыттымы ылта. Сирнокига: чемпион бэйэтэ «рекорду» кытта. Кюдо — ССТА фотота.

Спорт

Тымны полюугар айан

Олунньу 28 күнүгэр спорт маастара Павел Конюхов салайааччы- лаах арыс кинилээх «Тымны полюга» дьон экспедиция Чу- ралчынан кэлэн цело- сипедьянан Оймекөөн- гө ааста. Кинилэр олунньу 2 күнүгэр Тымдаатан туруму- тар, аны 16 хонугунан тымны полюугар тийэр сорукаахтар. Экспедиция састаа- ба интернациональ- ная: Эстония, Тува, Марш, о. д. а. республика- лар представительлэрэ бааллар.

Чуралчыга кинилэ- ри ДОСААФ оройуон- наагы тарилтэтин үтэ- билтэри итигис, ити- гисник көрүстүлэр.

М. НИКОЛАЕВА.

«Адам уонна мин»

Советскай Армия күнүгэр оройуон кини- ник спорду талтааччы- ларыгар дуобанна «Адам уонна мин»

дьон күрэхтэһи онус хатыһылаахтык ымы- тыллына. Барыта 12 хамаанда кытылына. Кытааччылар ортолор- утар 2 ССРС спордун маастарыгар кандидат уонна сэттэ бастаагы разрядтаах оонньооч- чулар бааллар.

Уһун сыралаах кү- рэхтэһи кининтэн Василий Григорьевич Федоров уолунуун Ро- малын 16 очкуну хо- муланнар бастаагы миэстэбэ табытылар. Михаил Михайлович Филатов оҕото Вас- лын 13,5 очкуну су- рууаннар иккис миэ- стэни ыллылар. 12 оч- колананнар Владими- ров Гаврил Иванович тымныны Анялыи үһүс миэстэлэһилэр. Оҕолор ортолоругар бириэс эрэ таһаһан Сережа Новгородов элэлээхтик бастаата. Үһүс кылаас үөрэ- нэчкитэ Сардаана Бо- рисова сорох уолатта- ры кыайталаһа нэни- гин дьарысын күү- бүртэһиэ иккислээх оонньоочу буолуодун көрдөрдө.

Күрэхтэһиңэ нэһи- лэһиһи олох-дьаһах өгөтүнэн хаачыһаар комбинат (директор С. Р. Евграфова) спонсо- рынан буолла.

П. БАРАХСАНОВ.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү кыыһытты, эдэһиһитин, балтыбы- тын ГУЛЯЕВА Мария Николаевна ССРС Художниктарын союзун кээнэттэр киниһи- кини итигис, истигиһи ээрдэлиибит. Эйнэ- ха баһарабыт кытаанах доруобуйаны, айар үлэһэр ситиһилэри, дьолу-соргуу.

Гуляевтар, Степановтар, Торговкиннар, Си- центар, Васильевтар.

Кытаанах нэһиликэр оҕолор кун-күбэй ийэбитин, амаах эбэбитин ПОНОМАРЕВА Прасковья Алексеевна 60 сааһын туолар юбилейынан уонна Аан дойду дьахтылларын бырааһынныгынан ие сүрөхтөн долгуһа сү- гүрүһэн ээрдэлиибит. 14 оҕону атахтарыгар туруоран үтүөкэниээх үлэһит дьон өгөрбү- күн, 25 сөннэргин ийэһин тапталынан бө- бөйдэһи, барыбыт ийингэр күүс-көмө, сүбэ- ама буоларгына истигиһи ахтабыт. Мэлдьи үөрүү-нөтүү аргыстаах, олох үөһүгэр сырыт, кырдыары билинма, дьоллоох-соргулаах буол.

Оҕолорун, кийинтэриг, күтүөттэрин, сөннэргин.

Күндү бырааппытын, убайыбын ПОПОВ Илья Ильич 55 сааһын туолар юбилейынан итигис, истигиһи ээрдэлиибит. Баһарабыт эгиз-чэбди доруобуйаны, ийини үлэһит ситиһилэри, оловор дьолу.

Сагаһа Мария, быраата Володя, балыта- ра Александра, Фека, күтүөт Николай.

Бэркэ туһуннулар

Хотугу Казахстан Усть-Каменогорскай куоратыгар кенгул тус- тууга «Эрал-91» дьон Бүтүн Союзтаа- ды турнар ымытылы- на. Онно Казахстан бары уобаластарыт- тан, Бурятияттан, Уз- бекстантан, Новоси- бирскайтан, о. д. а. сирдэртэн барыта 400 эдэр бөрөбү түмэр 34 хамаанда күрэхтэһи- лэр.

Бийиги оройуонтан оро спортивной оскуо- латын Чуралчытаагы филиалын тренэрэ спорт маастара С. П. Макаров салайааччы- лаах 5 оҕо баран ту- хуннулар. Кинилэртэн түөрттэ бириэстээх миэстэлэргэ тигисти- лэр: 51 кг ыйааһынга Чуралчы орто оскуо- латын үөрэнэчкитэ Коля Захаров чем- пионнаа, интернат- оскуола итиллээччи- тэ Проня Слепцов ик- кис миэстэлэһтэ, 37 кг интернат-оскуола үөрэнэччилэр Сергей Верхотуров үһүс, Се- ня Собанин төрдүс буоллулар.

«СО» көрр.

ЧУРАПЧЫ КҮӨХ ЭКРАНГА КӨРДӨРӨР

Кулун тутар 5 күнэ 22 ч. 25 мүн. — уус тар- бахтаахтар: Р. М. Пинти- ни кытта көрсүһүү.

23 ч. 00 мүн. — «Жен- ский кетч» документаль- ный фильм.

Кулун тутар 6 күнэ 22 ч. 30 мүн. — остоол тенниһигэр В. Захаров бириһигэр оройуон аһаас туринра.

23 ч. 20 мүн. — «Адам уонна мин» дуобанна кү- рэхтэһиһитин репортаж. 23 ч. 40 мүн. — «Терми- нус» уус-уран фильм.

Кулун тутар 7 күнэ 22 ч. 45 мүн. — Соци- алистическай Улэ Геройи В. М. Кладина — Чурап- чыга. 23 ч. 15 мүн. — «Мерт- вый штиль» уус-уран фильм.

Кулун тутар 9—10 күн- нэртэр оройуон саахы- манка түргэн оонньоуга швейцарскай системаны аһаас чемпионата ымы- тыллар. Ким кыттыан ба- ҕалаах кулун тутар 9 кү- нүгэр сарсыарда 9 часка спортзалга мустарыт. Саахымат федерацията.

Күндү оҕобут, эдэһиһит, балтым

ПОПОВА Анастасия Романовна

эдэр сааһыгар хомот- толоохтук өлбүтүн ба- ры аймактарытыгар, дьуөгэлэригар, билэр дьонугар иһитиннэрэ- быт.

Ийэтэ, аҕата, быраа- та, кийинтэ, сөн- балта, сөн- быраат- тара, аймахтара.

Оройуоннаагы кини аптека коллектива биригэ үлэһит дьү- гэбит фармацевт

ПОПОВА Анастасия Романовна

эдэр сааһыгар хомот- толоохтук өлбүтүн төрөппүттэригэр, ба- ры чутас дьонугар ди- рин кутурданын тиэр- дэр.

ДЬЭ, БУ КӨМӨ

Ааспыт нэдиэлэҕэ оро- йуоннаагы культурнай- сыннааар кинигэ бла- готворительнай концер- ту буолла. Манна кытты- ны Саха ССР культу- ратын үтүөлээх үлэһитэ, мелодист Аркадий Але- ксеев ылла. Кинини сэргэ Якутскайга ымытыллыбыт «Ыраа-90» конкурс лауре- ата, музыкальнай па- родист Александр Бу- рнашев, «Туймаада» дьах- таллар вокальной ансам- бллара кытылыа.

Концертан кинирбит үп национальнай культу- ра үһүс искусствоһун сайдымытын фондугар ба- рыллар. Бу 70017 нүө- мэрдээх счека үбү

бирдинилээн тарылталар, совхозтар эмис ыллар- дилар. Ол иһингэр Субу- руускай аатынан совхоз 5000 солк., оройуоннаа- ғы типография курдук аҕыһах үлэһиттээх кол- лектив 500 солк. үбүнэн көмөлөстүлэр.

Благотворительнай кон- церт киниэ барыта 52000 тахса солк. үп хомулу- на. Бу үп культура та- рилтэлэрин саҕардыт, тутуу курдук дьобуһаах сорукарга туһаныллыа. Ким баҕалаах 70017 нүө- мэрдээх счека үбү ха- бан баһараар илэлэһиэн сөл.

«СО» көрр.

«СТРУЯНЫ» ХАННА ТУТАБЫТ?

Билигин үлэһити туһар «Струя-100» тутуллубута уонча сыл буолла. Ити эргэрбитинэн саҕа «Струя-400» тутуллуохтаах. Кини элэктрическэй ыраас- тырдыһаарынан кырата 15 снл курдук үлэһиттэ уон- на уруккутааһа терри- торията иһэн буолуода. Ону интернат-оскуола төмтөрүтэр күөл үрдүгэр тутарга бырайыактыыла- рын өйдөөбүлүн. Кини миэстэҕэ ДЭС аттыгар күөл аҕаһын соҕуруу ор- тутар, суолтан баттах иһин тумустан бириэстэригэр буолуохтаах этэ. Итигэр- тэн арааһытыгар күөл

аниынаагы уу булуллубу- та. Саҕа «Струя» күнүсэ 400 куб. м ууну ыраас- тыыр кыахтаах. Онтон түөрттэн үһүн оройуон кини- нэ ытыаа, ону водовоһу- нан таһаардааха 70—80 массына буолуода. Оттон интернат-оскуола уонна Мурун Тымныһаа олох- тоохторо 20—30 водово- һунан сөл буолаллар.

Саҕа «Струяны» ДЭС таһыгар туттааха водово- зтар уу кутуллар гранви- даах, бетоннамыт уулаус- сазарынан сылдыа эти- лэр, ууну таһар сирдэро да баһачча кыһаахтаах. Аны интернат-оскуола

уонна Мурун Тымныһаа олохтоохторо күнүсэ 140—160 массына буорууан көмүлүүдүлэр сүөх буолар. Интернат-оскуола төмтөрө көстүүтэ үчүгэйинэн бири- кини туттар элэстэбит буолар. Ону производст- веннай объект киниэ ымы- тыллыта буортулуон эрэ сөл. Күнүсэһи интернат- оскуола территориятыгар салыһыһан илэркэтэр ту- туулар ымытыллылар кө- рүлүлэр. Аны күөлбүтүгэр Таатта уута киниэһинэ саамай ырааһа ити атааха буолара саарбара сүөх.

П. АРЖАКОВ.

Хаймат аныгыһы нүөмэрэ 6. д. кулун тутар 8 күнүгэр, бэтинсэҕэ, тахсыа.

Оскуола биригэ үөрэмнн таһаарыспыт, дьуөгэбит

ПОПОВА Анастасия Романовна

эдэр сааһыгар хомоттолоохтук өлбүтүнэн чутас дьонугар дириг кутурданын тиэр- дэр.

Таһаарыстара, дьуөгэлэрэ.

Хатылы сельсоветын президиуми Субуруус- кай аатынан совхоз кылаабынай инженерэ Семен Романович По- пова эдэһиэ

ПОПОВА Анастасия Романовна

өлбүтүнэн дириг кутурданын тиэр- дэр.

Туббольница кол- лектива фармацевт

ПОПОВА Анастасия Романовна

эдэр сааһыгар хомот- толоохтук өлбүтүн төрөппүттэригэр, ба- ры чутас дьонугар ди- рин кутурданын тиэр- дэр.